

(למסקנא) איפה ר"מ ור"י מסכימים ואיפה חולקים ומה סבורים

|          |       |                        |
|----------|-------|------------------------|
| ר"י      | ר"מ   | שיטות:                 |
| דאורייתא |       | <u>חלק של גיד הנשה</u> |
|          |       | חלק החיצוני            |
| מותר     | דרבנן | חלק הבלוע              |

## קצת מורכב!

בברייתא (בין היתר) יש מחלקות :

1. מה שמופיע במשנתנו (ללא מחלקת) שחייב על בריה (פחות מכזית) גם בגיד הנשה – זה מחלקת ר"י ורבנן בברייתא
2. לגבי הדין שמופיע במשנתנו שחייב על כזית (גם אם הגיד כולו גדול מכזית) – יש מחלקת בברייתא מנלן
3. מה ששמואל אומר שחייב רק על החלק השוכב על הכף – זה מחלקת ר"י ורבנן בברייתא

הטבלה למטה מציגה את הברייתא המתחילה במחלקת האם חייבים על בריה בגיד ובתוך השקלא ותרוא מכוסים עוד מקרים ודיניהם (שלושת הראשונים הם השלשה הנ"ל)

סו"כ 4 מקרים:

1. האם חייב על בריה (פחות מכזית) – מחלקת - ומנלן
2. מספיק כזית – לא צריכים לאכול את כולו - לכו"ע – אבל מחלקת מנלן
3. האם חייב גם על הקטע שאינו שוכב על הכף – מחלקת (שמואל ורבנן בברייתא פוטרים ור"י בברייתא מחייב)
4. פטור על הגיד החיצוני (שאינו מתפשט לכל אורך הירך) – ומנלן

## משנתנו

- האוכל כזית מתוך גיד (שכולו גדול מכזית) – חייב → מחלקת בברייתא מנלן
- גיד קטן מכזית שאכל כולו ("בריה") – חייב → באמת זה מחלקת בברייתא למטה

## ד"ן

שמואל: אם אכל קטע הגיד שאינו שוכב על הכף – פטור  
- מנלן: "על כף הירך" – חייב רק על הקטע הנמצא על גבי כף הירך → זה מחלקת בברייתא למטה (שמואל סובר כרבנן)

## ברייתא

| שיטות:                                                                  | רבנן                                                                                       | ר"י                                                                                                          |
|-------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| מקרים                                                                   |                                                                                            |                                                                                                              |
| "בריה" (גיד קטן)<br>מכזית שאכל כולו<br>- מחלקת האם חייב                 | חייב → כמשנתנו                                                                             | פטור (צריכים כזית אפילו אם בריה) → חולק על משנתנו                                                            |
| גיד גדול מכזית<br>שאכל רק כזית ממנו<br>- חייב - לכו"ע<br>- מנלן - מחלקת | מלמדנו שכזית מספיק להתחייב – לא צריך לאכול כולו (כשגדול מכזית)<br>→ כמשנתנו<br>מחלקת מספיק | כאן חורג מהכלל - כי "אכילה" כתיב בו – וסתם אכילה בכזית<br><צריך דוקא כזית>                                   |
| (מקרה של שמואל)<br>קטע הגיד שאינו שוכב על הכף<br>- מחלקת                | צריכים את "אשר על כף הירך" למשהו אחר – (כדשמואל) חייב רק על החלק שעל הכף                   | לומדים את זה מ"אשר על כף הירך" שמחייב אפילו אכל רק החלק שעל כף הירך בלבד<br>- רואים מכך שאין צורך לאכול כולו |
| הגיד החיצוני (שאינו מתפשט לכל אורך הירך) – מנלן שפטור                   | "הירך" מלמדנו משהו אחר: רק הגיד שמתפשט בכל הירך דהיינו הגיד הפנימי (מתוך שני הגידים)       | א"א ללמוד את זה ממנו שהרי "הירך" – כל מקום בירך – לאו דוקא שעל הכף (דלא כשמואל)                              |

<sup>1</sup> קושיא: הלא צריכים כף למשהו אחר: למעוטי עופות – שאין להם כף תירוץ: כתיב "כף" פעמיים

סקירה כללית

משנתנו נוגעת בתערובת גיד הנשה בירך וברוטב וכן בתערובת של איסורים אחרים (נבילה או דג טמא).  
הגמרא מוסיפה עוד פרטים.

נסכם בטבלה ואח"כ נציג ונרחיב על המשנה.

מקרה / דין

| דין:                                         |                        | דין                                                                                                                                                |                                                              | מקרים                                     |  |
|----------------------------------------------|------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------|-------------------------------------------|--|
| אוכל עד (כדי קליפה ל)איסור                   |                        | צליה ו- <ul style="list-style-type: none"><li>ללא שומן או כחוש (דל שומן)</li><li>או: יש הפסק קרום (כגון קרום כליה שמפסיק בין החלב לכלי")</li></ul> |                                                              |                                           |  |
| "בטעמא"<br>(בטעימה ע"י מי שמותר לו כגון כהן) |                        | דהתירא<br>ליהודי כלשהו (כגון תרומה)                                                                                                                | מין בשאינו מינו<br>(ניתן להבחין האם יש טעמו של האיסור בהיתר) | בישול<br>(או צליה עם שומן ובלי הפסק קרום) |  |
| "בקפילא"<br>(בטעימה ע"י טבח נכרי)            | יש קפילא               | דאיסורא                                                                                                                                            |                                                              |                                           |  |
| "בשישים" <sup>2</sup>                        | אין קפילא <sup>1</sup> |                                                                                                                                                    |                                                              |                                           |  |
|                                              |                        |                                                                                                                                                    | מין במינו<br>(לא ניתן להבחין)                                |                                           |  |

<sup>1</sup> במקרה הספציפי של גיד הנשה הנשה שהתבשל בירך ואין קפילא – ה"שישים" שמשערים הוא כבשר בלפת (הלכה למשה מסיני)

<sup>2</sup> ראה [להלן דף צז](#): איך היו משערים לפני בהתקופה שפסקו שביטול הוא בשישים.

משנתנו

מקרה – 1

ירך (בשר) שנתבשל בה גיד הנשה

דין

אם יש בו (בגיד) בנותן טעם – אסורה (הירך)

ואבחנת האם נותן טעם (אם אין טבח נכרי לטעום) הוא (על פי הלכה למשה מסיני) כבשר בלפת (היינו אם בשר בנפח של הגיד מתבשל בלפת בנפח של הירך – האם היה נותן טעם)

מקרה - 2

גידים (של היתר) שנתבשלו עם גיד הנשה

(אז יש 3 ישויות: הגיד הנשה, שאר הגידים, והרוטב)

**לגבי שאר הגידים:**

- אם אינו מכירו (לגיד הנשה, ולכן אינו יכול להסירו) – **אסורים** (שאר הגידים)
- אם כן מכירו (ומסירו), אז אם יש בו (בגיד הנשה) בנותן טעם – **אסורים** (שאר הגידים)

**לגבי הרוטב:**

אם יש בו (בגיד הנשה) בנותן טעם (ברוטב) – **אסור** (הרוטב)

**מקרה - 3**

חתיכה של **נבילה או של דג טמא** שנתבשלו עם חתיכות (של היתר)

(אז יש 3 ישויות: החתיכה האסורה, שאר החתיכות, והרוטב)

אותו דין כמו במקרה-2 הנ"ל...

**יוצא מן הכלל****משנתנו**

במקרה-1 הדין היה שהירך נאסרת אם יש בגיד בנותן טעם (דהיינו כבשר בלפת)

**יוצא מן הכלל – 1**

אם יש טבח נכרי – נותן לו לטעום ולדווח לנו האם יש בו טעם הגיד

**יוצא מן הכלל – 2**

אם הירך (לא נתבשלה אלא) נצלה

אוכל הירך עד שמגיע (סמוך) לגיד

**הערה**

במקרה של צליה בחלב (שומן האסור) אז מפעפע בכל הבשר

למעט:

- בשר כחוש (אין בו הרבה שומן)
- או כליה בחלבה – שקרום הכליה מפסיק

סקירה כללית

למסקנא מליח הרי הוא כצלי (לא כבישול)  
לכן תערובות במליחה (כגון ירך עם גידו שנמלח)  
מותרת עד (כדי קליפה) לגיד (כפי הדין בצלי [בסוגיא הקודמת](#))

**סוגיא - דף צז: - נושא: בביטול בשישים – מה כלול בשישים**

סקירה כללית

בביטול בשישים, השישים כוללים:

- רוטב
- "קיפה" (שמרים)
- חתיכות
- קדירה – יש בזו שתי הגדרות חולקות:
  - (כל) הקדרה עצמה
  - (רק) מה שהקדרה בלעה

**סוגיא - דף צז: - נושא: בעבר (לפני שפסקו שביטול הוא בשישים) היו משערים כאילו איסור הוא בצל וקפלוט**

סקירה כללית

ראה [הטבלה בדף צו: - צז:](#)

במקרים שהדין מופיע שם שמשערים בשישים

זה החל מזמן מסויים בתקופת האמוראים.

לפני זה היו משערים (לפי רבי יוחנן) כאילו האיסור הוא בצל וקפלוט (שטעמם הכי חזק מתוך מיני איסור)  
למעט בגיד הנשה – שטעמו חלש – שמשערים (כפי משנתנו) כבשר בלפת.

סקירה כללית

במקרה של ביטול כחל (שיש בו חלב) עם חתיכות בשר

לגבי ביטול בשישים:

- הכחל חלק מה60
- צריכים 60 כנגד הכחל כולה (לא רק כנגד החלב שבתוכה)
- הכחל עצמה נשארת אסורה

מקרה - כללי

ביטול איסור עם היתר (שבטל בשישים)

תת-מקרה – 1

(בדרך כלל) כאשר האיסור **אסור** מתחילה

דין

צריכים 60 (כנגד האיסור) **מלבד** האיסור

תת-מקרה – 2

כאשר האיסור **מותר** מתחילה – היינו ביטול תערובת **כחל** (עטין) בבשר

דין - 1

צריכים 60 (כנגד האיסור) **כולל** האיסור – הכחל

טעם

כיון שמתחלה - לפני הביטול – היה היתר

דין - 2

צריכים 60 כנגד הכחל כולו (לא רק כנגד כמות החלב שבתוך הכחל)

טעם

כיון שאי אפשר לשער במדויק כמות החלב

דין - 3

לאחר הביטול (רק שאר הבשר מותר אבל) הכחל עצמו אסור

(ואם התבשל בקדירת בשר אחרת – אוסרו)

טעם

כיון שמתחלה נאסר לפני שיצא החלב, שויהו רבנן כחתיכה של נבילה